

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของหัวข้อการวิจัย

พอขุนรามคำแหงมหาราชทรงมอบมรดกอันล้ำค่าคืออักษรไทยให้คนไทยได้ใช้สื่อสารกันนับเวลาได้เกือบ ๗๐๐ ปีแล้ว ประวัติอันยาวนานนี้บ่งแสดงถึงความเป็นชาติและวัฒนธรรมอันควรแก่ความภาคภูมิใจของคนไทยทุกคน แม้อักษรไทยจะมีวิวัฒนาการมานานปีแล้ว ก็ยังต้องมีการเปลี่ยนแปลงต่อไป และถือเป็นการเปลี่ยนแปลงตามปกติ เช่นเดียวกับเหตุการณ์สังคมอื่น ๆ ควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงนี้ จำเป็นต้องมีการถ่ายทอดความรู้และสุนทรียภาพทางภาษาต่อไปยังผู้เยาว์ เพื่อว่าเขาจะได้ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่ต้องอาศัยทักษะและความสามารถในการสื่อสารประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเขาจะได้ภาคภูมิใจในมรดกอันล้ำค่าที่บรรพชนได้สั่งสมไว้ให้ และหาทางพัฒนาให้เหมาะสมกับการสื่อสารในปัจจุบันหรืออนาคตต่อไป

การถ่ายทอดความรู้และวิธีการสื่อสารด้วยภาษาเป็นสิ่งสำคัญมาก มนุษย์ทุกชาติจะต้องใช้ภาษาซึ่งเป็นรหัสลึกลับในชาติพันธุ์ของตนเอง เฉพาะคนไทยจะต้องใช้ภาษาไทย ในกระบวนการศึกษาทั้ง ๒ รูปแบบ, รูปแบบแรกเรียกว่า การศึกษาแบบไม่เป็นทางการ (Informal Education) ซึ่งหมายถึง ขบวนการที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตในอันที่มนุษย์จะได้มาซึ่ง เจตคติ ค่านิยม ทักษะ ตลอดจนความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับในชีวิต และอิทธิพลทางการศึกษาและแหล่งความรู้จากสิ่งแวดล้อม เช่นจากครอบครัว จากเพื่อนบ้าน จากการทำงาน จากการเล่น หรือสถานที่ทั่ว ๆ ไป รวมทั้งห่อสมุดและสื่อมวลชน^๑

^๑ พันธุ์ ทัศนาคินทร์, การศึกษาของไทย (กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, ๒๕๒๑)

การศึกษาในแนวนักสังคมวิทยาเรียกว่า ขบวนการสังคมประกิต (Socialization) และอธิบายว่า "คือขบวนการที่บุคคลจะได้รับวัฒนธรรม และสร้างสมบุคลิกภาพกับความเป็นตัวของตัวเอง"^๑ การศึกษาตามรูปแบบนี้คนไทยจะต้องใช้ภาษาไทยตลอดเวลาที่ตื่นอยู่จนตลอดชีวิต เท่ากับว่าภาษาไทยมีส่วนเสริมสร้างสติปัญญา ความสามารถและบุคลิกภาพของบุคคล การศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งเรียกว่า การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) หมายความว่า

การศึกษาในโรงเรียนและสถาบันการศึกษ่อื่น ๆ ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่ยอมรับกันทั้งในแง่ความเชื่อ และในแง่กฎหมาย ให้ทำหน้าที่เฉพาะในการให้การศึกษาแก่สมาชิกของสังคม เป็นหน่วยของสังคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการเรียนรู้ของเด็กหรือสมาชิกอื่น ๆ โดยเฉพาะ^๒

การศึกษาในรูปแบบนี้ยังต้องการความสามารถทางภาษาไทยเฉพาะทางมากยิ่งขึ้น และรวมทั้งภาษาต่างประเทศอีกด้วย ควรมีศาสตร์หลายสาขาที่ต้องใช้ภาษาเพื่อสื่อสารโดยเฉพาะ ภาษาไทยจะมีบทบาทในการรักษาและถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ในการเข้าสังคม ผสมผสานความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม ส่งเสริมการพัฒนาของปัจเจกบุคคล ส่งเสริมความสามารถเฉพาะทาง และมีบทบาทในการนำการเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นต้น

^๑Arnold W. Green, Sociology: An Analysis of Life in Modern Society (New York: McGraw-Hill Book Co.; 1964) p. 127

^๒ Philip H. Phenix, Philosophy of Education, (New York: Henry Holt and Company, 1958) p. 25

ความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าวมานี้ จะเห็นได้ชัดยิ่งขึ้นเมื่อพิจารณาจากจุดประสงค์การสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งเลือกมาเพียง ๓ ข้อ ดังนี้

๑. ให้ได้ถึงความสำคัญของภาษาไทย ในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสารของประชาชาติ และเป็นปัจจัยที่ช่วยบำรุงความสามัคคีของประชาชาติ

๒. ให้เข้าใจว่าการใช้ภาษาได้ดีเป็นการช่วยให้เกิดความร่วมมือของคนในชาติ นำมาซึ่งความสมัครสมานกัน และทำให้สามารถประกอบกิจการต่าง ๆ ได้ โดยมีประสิทธิภาพ

๓. ให้สามารถใช้ภาษาไทยได้โดยรู้ที่เหมาะที่ควร ตามวัยและศักยภาพของนักเรียน เพื่อประโยชน์ทั้งในการศึกษาวิชาต่าง ๆ และในการดำเนินชีวิต*

และเพื่อที่จะได้เห็นผลในทางปฏิบัติเกิดขึ้นได้ในเร็ววัน ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ จึงได้กระตุ้นเรงเราไว้ว่า "ถ้าเราต้องการปรับปรุงการศึกษาให้มีความหมายแก่ชีวิต เราก็ต้องรีบเร่งปรับปรุงการสอนภาษาไทยโดยเร็วที่สุด เพราะภาษาเป็นชีวิตของชาติ และภาษาเป็นวิถีทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพเกือบทุกด้าน"^๒

การที่ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ชี้ให้เร่งปรับปรุงการสอนภาษาไทยเพราะท่านมองเห็นว่าในสภาพปัจจุบัน การสอนภาษาไทยมีข้อบกพร่องและมีปัญหามากมาย ปัญหาสำคัญที่ท่านเสนอแนะไว้ส่วนหนึ่งคือ

* ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ (กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์, ๒๕๒๑) หน้า ๘.

๒ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ภาษาไทย-วิชาที่ถูกลืม, เอกสารนิเทศการศึกษ ฉบับที่ ๑๓๐ หน่วยงานนิเทศก กรมการฝึกหัดครู (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๘) หน้า ๘๘.

- ๑. ความไม่เข้าใจว่าการสอนภาษานั้นคือสอนอะไร
- ๒. ไม่เข้าใจธรรมชาติของการสื่อสาร และไม่รู้ว่าการสอนภาษาคือสอนการสื่อสาร
- ๓. ไม่รู้ว่าภาษาไทยอาศัยลักษณะไหนของภาษาเป็นสัญญาณการสื่อสาร^๑

สื่อสาร

อาจกล่าวได้ว่าทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทยมีปัญหาด้วยกันทั้งหมด สุจริต เพ็ชรชอบ และสายใจ อินทร์พรรษย์ ซึ่งปัญหาไปที้องค์ประกอบต่าง ๆ และแยกแยะปัญหาอยู่ในแต่ละองค์ประกอบ องค์ประกอบที่มีปัญหาคือ

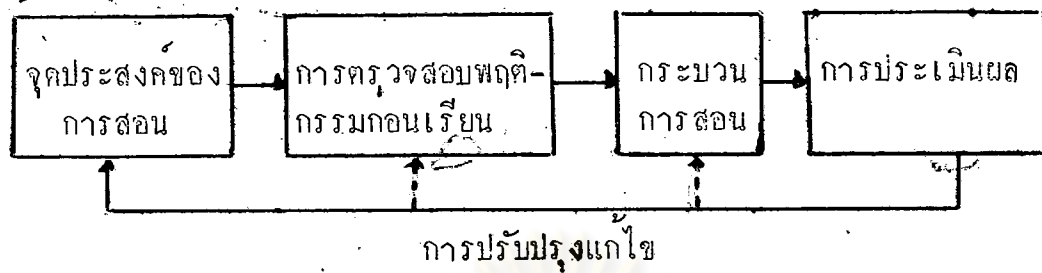
- ๑. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู
- ๒. ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน
- ๓. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและประมวลการสอน
- ๔. ปัญหาเกี่ยวกับสื่อการสอน^๒

นอกจากปัญหากล่าวแล้ว ยังมีปัญหาหนึ่งซึ่งควรจะได้ยกขึ้นมากล่าวถึง คือ ปัญหาความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการสอนของครู และการไม่ปฏิบัติตามกลไกของระบบ กล่าวคือ ครูตัว ๆ ไปไม่ได้พิจารณาการสอนเป็นระบบรวม หรืออาจเรียกว่ามองไม่เห็นภาพสมบูรณ์ของการสอน ระบบการสอนที่กล่าวถึงนี้เรียกว่ารูปแบบของการสอน (Model of Instruction) รูปแบบการสอนที่เข้าใจง่ายรูปแบบหนึ่ง คือรูปแบบการสอนของ เกลเซอร์ (Glaser) ซึ่งเขียนเป็นแผนภูมิต่อเนื่อง โดยเริ่มจาก จุดประสงค์ของ การสอน การตรวจสอบพฤติกรรมก่อนเรียน กระบวนการสอน และการประเมินผลได้ดังนี้^๓

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๒

^๒ สุจริต เพ็ชรชอบ และสายใจ อินทร์พรรษย์, วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓) หน้า ๕-๑๐

^๓ ประเสริฐ จริยานุกูล และคณะ, วิธีสอนภาษาไทย (นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์ศิริสวัสดิ์, ๒๕๒๐) หน้า ๑

รูปแบบการสอนนี้จะช่วยให้เข้าใจ "การสอน" ชัดเจนขึ้นตรงตามหลักจิตวิทยาเกสตัลท์ (Gestalt psychology) ที่ให้มองเห็นภาพส่วนรวมก่อนส่วนย่อย ทำให้ครูต้องเตรียมการครบทั้งระบบ และปฏิบัติตามกลไกของระบบ

เมื่อเข้าใจรูปแบบของการสอนแล้ว สิ่งสำคัญต่อไปก็คือต้องหาทางปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การปรับปรุงการเรียนการสอนแนวทางหนึ่ง มีคคที่ศาสตราจารย์ ดร.ชวาล แพรัตกุล กล่าวไว้ว่า

การที่จะปรับปรุงการเรียน การแนะแนว การวางแผนหลักสูตร และประสิทธิภาพในการบริหารให้เจริญพัฒนาขึ้นนั้น จะต้องอาศัยการวิคิดที่ดีและต่อเนื่องกันไปเป็นประการสำคัญ คคคังกล่าวนี้จะต้องเริ่มจากการที่นักการศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินผล พร้อมกับจะต้องไม่ยอมผ่นปรนต่อเครื่องมือวิคิดที่เสแและการสอนวิคิดที่หักกันตามยถากรรมควย

จากขลความกักล่าวนี้ซึ่งปัญหาสำคัญของการวิคิดคือ การใช้เครื่องมือวิคิดที่เลวรวมทั้งการตรวจวิคิดที่ไม่ได้มีการวางแผนและตระเตรียมอย่างรอบคอบ การจะแก้ปัญหาเครื่องมือวิคิดที่เลว กล่าวไคงายๆ ก็คือสร้าง เครื่องมือวิคิดที่ดีมีคุณภาพมาแทน เครื่องมือวิคิดที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ ๔ ประการคือ

๑ ขวาล แพรัตกุล (บรรณาธิการ), การประเมินผลการศึกษาในประเทศไทย, เอกสารอันคัม ๑ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยเนชันนัลเรียน, ๒๕๐๕) หน้า ๑-๒.

๑. มีความเชื่อถือได้ (Reliability) หมายถึงข้อสอบที่ให้คะแนนคงที่ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม

๒. มีความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึงข้อสอบที่สามารถวัดสิ่งที่เราต้องการวัดได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ คือเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาที่ครอบคลุมเรื่องที่เรียนและเที่ยงตรงในความพฤติกรรม คือวัดพฤติกรรมตรง ๆ ได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓. ความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายถึงข้อสอบมีความหมายของคำถามเป็นที่เข้าใจตรงกัน ตรวจให้คะแนนได้ตรงกันไม่ว่าผู้ใดตรวจ และแปลความหมายของคะแนนตรงกัน

๔. มีอำนาจจำแนกสูง หมายถึงข้อสอบที่แยกนักเรียนเก่งออกจากนักเรียนอ่อนได้
ณ ที่นี้จึงใคร่เสนอเครื่องมือวัดผลแบบหนึ่งมาใช้ในการประเมินผลการสอนภาษาไทยคือ "แบบทดสอบโคลซ" ซึ่งมีหลักฐานสนับสนุนดังจะได้อธิบายในลำดับต่อไป และในบทที่ ๒ ว่า เป็นข้อสอบที่ดี มีคุณสมบัติสำคัญ ๔ ประการตามที่กล่าวข้างต้นนี้ ลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งของแบบทดสอบโคลซคือการประหยัด ใ้แก่ประหยัดเวลา กำลังงาน และทุนทรัพย์ ซึ่งเหมาะที่ครูจะนำไปใช้ และเหมาะกับการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป
ลักษณะและที่มาของแบบทดสอบโคลซ อธิบายได้ดังนี้

ปี ค.ศ. ๑๙๕๓ เทเลอร์ (Taylor) ได้คิดวิธีการโคลซขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการสื่อสาร วิธีการก็คือ นำข้อความจากหนังสือหรือสิ่งตีพิมพ์มาสุ่มตัดคำออก โดยถือว่าคำทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นคำนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ มีโอกาสเท่ากันในการถูกตัดออกจากข้อความ วิธีการต่อมาคือ นำข้อความที่ถูกตัดออกไปให้ผู้อ่านคิดเติมคำ แล้วนำคำตอบที่ได้มาประเมินประสิทธิภาพในการสื่อสารจากคำที่เติมนี้ว่า ถูกหรือผิด มากน้อยเพียงใด^๑

^๑ Wilson L. Taylor, "Cloze Procedure; A New Tool for Measuring Readability," Journalism Quarterly, 30 (1953) pp. 415-416

"หลักที่มาของวิธีโคลซออธิบายจาก ๓ หลักด้วยกันคือ"

๑. จิตวิทยา เกสตัลท์ (Gestalt psychology) อธิบายถึงความสามารถของมนุษย์ต่อการดูรูปที่คุ้นเคยแต่ยังไม่สมบูรณ์ให้เป็นรูปที่สมบูรณ์ได้ โดยไข่มโนภาพเติมส่วนที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์ขึ้น เช่น มองเห็นส่วนของวงกลมเป็นวงกลมที่สมบูรณ์ได้ ในทางภาษาก็เช่นกันมนุษย์มีแนวโน้มที่จะเติมข้อความที่คุ้นเคยแล้วบังเอิญบางคำขาดหายไปให้มีความสมบูรณ์ได้ เช่น เราฟังข่าวทุกเช้าถ้าบังเอิญวันใดมีคลื่นเสียงรบกวนทำให้บางคำขาดหายไป เราได้ยินแต่เพียงว่า

"ต่อไปนี้เป็น...ชาวต่าง..." เราจะเข้าใจว่า ข้อความนี้หมายถึง

"ต่อไปนี้เป็นชาวต่างประเทศ" จะเห็นว่าแม้มีบางส่วนของข้อความขาดหายไป แต่เพราะความเคยชินที่ได้ยินบ่อย ๆ เราจึงเติมคำที่ขาดหายไปเอาเองได้ ข้อความที่เป็นตัวหนังสือหรือสิ่งที่พิมพ์กันเช่นเดียวกัน เมื่อเราเห็นแผนผังซึ่งมีข้อความเหลืออยู่ดังนี้

"จง...กันรักษา...สะอาด" เราก็จะอ่านได้เป็น

"จงช่วยกันรักษาความสะอาด" ใคอย่างถูกต้องโดยไม่ต้องหยุดคิดนาน การเติมคำในวิธีโคลซอ ก็อาศัยหลักปิดของ ไทวของ Clozure นี้ด้วย กล่าวคือเราจะคิดทายหรือสรรหาคำที่เหมาะสมเติมลงในช่องว่าง โดยให้สัมพันธ์กับข้อความที่มีอยู่ให้คล้องจองกัน และฟังดูสละสลวย

๒. ทฤษฎีการรับข่าวสาร (Information Theory) อธิบายได้ว่า คำที่ขาดหายไปนั้นถ้าเป็นคำที่ให้ Information มาก การสรรหาคำมาเติมจะทำไฉนยากเพราะมีคำให้เลือกมาก เช่น

"ฉันออกไปซื้อ...ที่ตลาด" คำที่จะนำมาเติมในช่องว่างนี้มีมากมาย เติมแล้วอ่านได้ความดี เช่น ขนม ของขวัญ ดอกไม้ เสื้อผ้า ฯลฯ ส่วนคำใดที่ให้ Information ได้น้อย ข้อความประกอบเป็นเชิงบังคับหรือมีส่วนบอกล่วงหน้าว่าคำที่ตามมากควรเป็นคำอะไร หรือคำชนิดใด การหาคำมาเติมยอมทำได้ง่ายขึ้น เช่น

"ท่านกำลัง....ชาวจาก.....จุฬาฯ" สามารถทำนายคำว่า "ฟัง" และ "วิทย์"
 ได้ง่ายกว่าในตัวอย่างแรกเพราะข้อความที่มีอยู่ช่วยบอกหรือเป็นเชิงบังคับในตัวว่าควรจะเป็น
 เป็นคำอะไรที่เติมลงไป กล่าวคือคำ "กำลัง" จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าคำต่อไปต้อง เป็นคำ
 กริยา และคำ "ท่าน" กับ "ชาว" ที่มาข้างหน้า และหลัง "กำลัง" จะเป็นตัวบังคับให้คำ
 กริยาที่ตามมาเติมนั้นต้อง เป็นคำว่า "ฟัง" เป็นต้น

๓. สมมุติฐานการสื่อสารเกี่ยวกับการเลือกใช้คำตามลำดับชั้นของการตอบสนอง
 (Mediation hypothesis: response hierarchy) อธิบายได้ว่าการเลือก
 คำจะขึ้นอยู่กับความรู้ของแต่ละคนที่มีต่อคำนั้น ๆ ในหลักการทางไวยากรณ์ แบบแผนการ
 ใช้ที่เกิดจากความเคยชิน หรือประสบการณ์ที่ผ่านมาในการใช้คำนั้น ๆ กับเนื้อหาที่อ่านดัง
 ตัวอย่างจากประโยค

"ทุกเข้านได้ยิน.....ทำให้ต้องรีบลุกขึ้นจากเตียงนอน" คำที่จะนำมาเติม
 เราทราบว่าต้อง เป็นเสียงอะไรสักอย่างซึ่งอาจเป็นเสียง "โกซัน" "นกร่อง" "รดวิ้ง"
 "ระฆัง" "แตรรด" หรือเสียงนาฬิกาปลุกก็ได้ การเลือกคำใดคำหนึ่งจากคำที่จะมาเติมได้
 ก็ขึ้นอยู่กับ ความรู้ความเคยชิน และประสบการณ์ของผู้นั้นที่มีต่อคำเหล่านั้น

วิธีสร้างแบบทดสอบโคลซช แอมมอน (Ammon) อธิบายว่า สร้างขึ้นโดย
 การตัดคำบางคำออกจากข้อความ และเว้นช่องว่างแต่ละช่องไว้ให้เท่า ๆ กัน ผู้ทำแบบ
 ทดสอบโคลซชจะต้องเติมคำที่ถูกตัดออกไปให้ข้อความสมบูรณ์ คำตอบที่ถูกต้องมีอยู่สองลักษณะ
 คือ เป็นคำเดียวกับคำที่ถูกตัดออกไป หรือเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำที่ถูกตัดออก
 ไป ส่วนการตัดคำใดออกจากข้อความบางนั้น โดยปกติแล้วจะตัดตามแบบแผนอย่างมีระบบ
 เช่น ตัดข้อความทุกคำที่ "n" อาจเป็นทุกคำที่ ๕, ที่ ๗, หรือที่ ๑๐ แต่การตัดคำด้วย
 วิธีนี้ ส่วนมากคำที่ถูกตัดออกจะเป็นคำประกอบคำนาม (Determiners) และคำบุพบท
 (Prepositions) ดังนั้นผู้อ่านอาจเลือกตัดคำออกจากข้อความด้วยวิธีอื่น เช่น
 ตัดคำนาม และคำกริยา (Noun - verb relation) ทั้งนี้ยอมแล้วแต่จุด

๑ จันทอร บุนนทรพรพต, "การใช้วิธีโคลซชประเมินความสามารถในการอ่าน"
วารสารครุศาสตร์ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๕-๖ (สิงหาคม - พฤศจิกายน) ๒๕๑๕, หน้า ๑๔-๑๗.

มุ่งหมายให้ผู้สอนต้องการจะเน้น^๑

การสร้างแบบทดสอบ โคลซอาจทำได้ง่าย ๆ ดังนี้

๑. เลือกข้อความในตอนที่น่าสนใจและอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับเด็ก ความยาวของข้อความอยู่ระหว่าง ๒๐๐ - ๒๕๐ คำ

๒. การตัดคำจะใช้ตารางสุ่ม หรือตัดระหว่างคำที่ ๕ ถึงคำที่ ๑๐ และควรคงประโยคแรกและประโยคสุดท้ายไว้เพื่อเป็นข้อความนำ

๓. มีเส้นแทนที่ช่องว่างของแต่ละคำที่ตัดออก^๒

ส่วนงานวิจัยที่สนับสนุนว่าแบบทดสอบ โคลซมีประสิทธิภาพเท่ากับแบบทดสอบแบบเลือกตอบ และแบบทดสอบมาตรฐานอื่น ๆ มีดังนี้

ปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เทเลอร์ (Taylor) พบว่า แบบทดสอบ โคลซวัดความเข้าใจในการอ่านได้ดีเท่ากับแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านแบบเลือกตอบ^๓

---

^๑ Richard Ammon, "Listening as a Means of Developing Language," Elementary English, 51(4), (1974) p. 517

^๒ จันทอ บวรบรรพต, เล่มเดียวกัน, หน้า ๑๙.

^๓ Wilson L. Taylor, "Recent Developments in the Use of Cloze Procedure," Journalism Quarterly, 33 (1956), pp. 42-48

๑๐
ปี ค.ศ. ๑๙๖๒ บอร์มูท (Bormuth) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบวัดความเข้าใจกับคะแนนจากแบบทดสอบโคลซสูงถึง .๘๕^๑

ปี ค.ศ. ๑๙๖๕ แรังกิ้นและคัลเฮน (Rankin and Culhane) ทำการวิจัยทำนองเดียวกับ บอร์มูท ผลปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความแม่นยำ (Validity Coefficient) ของแบบทดสอบโคลซเท่ากับ .๖๘^๒

ปี ค.ศ. ๑๙๗๑ ครอฟอร์ด (Crawford) พบว่าคะแนนจากแบบทดสอบโคลซมีความสัมพันธ์กับคะแนนจากแบบทดสอบสมรรถภาพสติปัญญา (Stanford Achievement Test Formy) และแบบทดสอบการอ่านออกเสียงกิลมอร์ ฟอรัมซี (The Gilmore Oral Reading Test Form C) อย่างมีนัยสำคัญ และสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบโคลซของทุกกลุ่ม สูงกว่า .๗๐^๓

ปีเดียวกันนี้ เกเยอร์ (Geyer) ได้เปรียบเทียบแบบทดสอบโคลซกับแบบทดสอบเลือกตอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน พบว่าคะแนนจากแบบทดสอบทั้ง

---

^๑ John R. Bormuth, "Cloze Test as Measures of Readability and Comprehension Ability," Dissertation Abstracts International, 23 (May, 1963), pp. 4218-4219.

^๒ Eary F. Rankin, Jr. and Joseph W. Culhane, "Comparable Cloze and Multiple-Choice Comprehension Test Scores," Journal of Reading, 13 (December, 1969) pp. 193-198.

^๓ Alan Neal Crawford, "The Cloze Procedure as a Measure of the Reading Comprehension of Elementary Level; Mexican - American and Anglo-American Children," Dissertation Abstracts International, 31 (January, 1971) p. 3162-A.

สองมีคาสหสัมพันธ์สูงมาก^๑

ส่วนโอลเลอร์ และอินาล (Oller and Inal) นำแบบทดสอบโคลซไปใหญ่ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองทำ แล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาความสัมพันธ์กับคะแนน UCLA ESLPE (English as a Second Language Placement Examination) ^๒ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบโคลซกับแบบทดสอบทางค่านวैयाกรณนสูงถึง .๖๘ ^๒

ปี ค.ศ. ๑๙๗๒ จิมเมอร์ บูรณบรรพท รุฟเนอร์ ได้ทดลองนำแบบทดสอบโคลซมาใช้กับภาษาไทย การวิจัยสรุปผลได้ว่า วิธีโคลซสามารถนำมาใช้กับภาษาไทยเป็นเครื่องมือวัดความยากง่ายของภาษาเขียนได้ และคะแนนจากแบบทดสอบโคลซกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ความสามารถในการอ่านและคะแนนจากแบบทดสอบเซวอันปัญญาของ เรวิน (Raven's Progressive Matrices) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ^๓

ปี ค.ศ. ๑๙๗๔ สุวัฒน์ มุขสัน ได้ทำการวิจัยกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ ๒ พบว่า แบบทดสอบโคลซที่วัดเฉพาะตำแหน่งทางไวยากรณกับแบบทดสอบ

---

^๑ James Rush Geyer, "The Cloze Procedure as a Predictor of Comprehension in Secondary Social Studies Material," Dissertation Abstracts International, 31 (November, 1970), 2002-A.

^๒ J.W. Oller and N. Inal, "A Cloze Test of English Preposition," TESOL Quarterly, 5 (December, 1971) pp. 315-316.

^๓ J.B. Ruffer "Use of the Cloze Procedure with Thai School Children: An Exploratory Study of Readability and Individual Differences-in Reading," Dissertation Abstracts International, 33 (December, 1972) p. 2774-A.

ทางไวยากรณ์แบบเลือกตอบ มีค่าสัมพันธ ^๑ ๖๔

สำหรับแบบทดสอบ โคลงที่นำมาทดลองใช้กับภาษาไทยภายหลังงานวิจัยของ จันทอร บูรณ์บรรพต จะ เป็นไป เพื่อวัดความสามารถในการอ่านทั้งสิ้น ถึงปรากฏผลของการ วิจัยดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ดวงเดือน ศาสตราจารย์ นำวิธีการ โคลงมาสร้างเป็นแบบทดสอบ วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยระดับประถมศึกษาพบว่า วิธี โคลงสามารถวัดความ เข้าใจในการอ่านภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๒

ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ พิมพ์พรณ สมหอม นำแบบทดสอบ โคลงมาเปรียบเทียบกับแบบ ทดสอบความเข้าใจในการอ่านแบบเลือกตอบ ผลปรากฏว่าแบบทดสอบทั้งสองมีความสัมพันธ์ กันและแบบทดสอบ โคลงสามารถวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๓

ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ กัลยา กาญจนภรณ์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบวิธี โคลงแบบเดิมคำ กับวิธี โคลงแบบดัดแปลงให้มีคำตอบไว้เลือกตอบ ผลการวิจัยพบว่าแบบทดสอบ โคลงแบบดัด แปลงสามารถวัดความเข้าใจในการอ่านได้ดีกว่าแบบเดิมคำ และแบบทดสอบ โคลงทั้งสอง

^๑ สุทัศน์ มูลสัน, "การพัฒนาและหาความตรงของแบบทดสอบ โคลงเพื่อใช้ทดสอบ โครงสร้างภาษาอังกฤษ" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗)

^๒ ดวงเดือน ศาสตราจารย์, "การศึกษาเปรียบเทียบเด็กไทยเชื้อชาติไทยกับเด็ก ไทยเชื้อชาติจีน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านกับการรับรู้ทางสายตาและ แบบการคิดให้เหตุผลตามหลักอนุรักษของเพียเจต์ในระดับชั้น ป.๑-ป.๕" (ปริญญานิพนธ์การ ศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษาระสาณมิตร, ๒๕๑๕)

^๓ พิมพ์พรณ สมหอม, "การใช้วิธีการ โคลงวัดความเข้าใจในการอ่าน" (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖)

ฉบับสามารถจำแนกความเข้าใจในการอ่านได้

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า แบบทดสอบโคลซสามารถสร้าง ขึ้นได้ง่าย มีประสิทธิภาพเท่ากับแบบทดสอบแบบเลือกตอบ สามารถนำไปใช้วัดความเข้าใจ ในการอ่านภาษาไทยได้ การสร้างแบบทดสอบโคลซด้วยวิธีสุ่มตัดคำทุกคำที่ n นอก จากจะทำให้คำแต่ละชนิดมีโอกาสในการถูกตัดออกเท่าเทียมกันแล้วยังจะเหลือคำที่แตกต่าง กันในข้อความเพียงพอสำหรับช่วยทำให้ข้อความสมบูรณ์ได้อีกด้วย และการตอบแบบทดสอบ โคลซเกี่ยวกับสติปัญญาและความสามารถทางภาษาหลาย ๆ ด้านของผู้ทำแบบทดสอบ เช่น ความสามารถในการอ่าน หัง และเขียน ความสามารถในการใช้และเข้าใจความหมายของ ศัพท์ ความสามารถในการใช้และเข้าใจระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเท่าที่ผ่านมาจะแยกใช้แบบทดสอบ โคลซเพื่อวัดความสามารถทางภาษาแต่ละด้านไป งานวิจัยที่ใช้แบบทดสอบโคลซฉบับเดียววัดความสามารถทางภาษาหลาย ๆ ด้านในเมืองไทย ยังไม่มีผู้ใดวิจัยมาก่อน ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเรื่องนี้เพราะเห็นว่าเป็นไปได้และน่าสนใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อประเมินความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ ๓ จังหวัดนครศรีธรรมราช จากแบบทดสอบโคลซในเรื่องต่อไปนี้

- ๑.๑ ความเข้าใจในค่านวจิวิภาค
- ๑.๒ ความเข้าใจในค่านวากยสัมพันธ์

กัลยา กาดูจนารณ, "การเปรียบเทียบวิธีโคลซแบบเติมคำและแบบเลือกตอบ ในการอ่านเอาเรื่องภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗)

๒. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ โคลซ

สมมติฐานของการวิจัย

๑. คะแนนเฉลี่ยความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทางคำขวัญวิภาค และวากยสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

๒. คะแนนจากแบบทดสอบ โคลซครั้งนี้มีความสัมพันธ์ทางบวก กับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓) ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๒๓ โรงเรียนสหศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๒๐ คน

๒. แบบทดสอบ โคลซที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยทั้ง ๒ ฉบับ เป็นแบบตัดคำทุกคำ ที่ ๕ ฉบับที่ ๑ สร้างจากเรื่องสั้น ฉบับที่ ๒ สร้างจากบทความแต่ละฉบับมีจำนวนคำที่ถูกตัดออก รวม ๕๐ คำ

๓. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาคำตอบของแบบทดสอบ โคลซเพียง ๒ ด้าน คือ วจวิภาค และวากยสัมพันธ์

ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. แบบทดสอบ โคลซทั้ง ๒ ฉบับที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีเนื้อหาทางโครงสร้าง และคำศัพท์เหมาะสมกับระดับความรู้ทั่วไป และความสามารถทางวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพราะผ่านการคัดเลือก และทดสอบใช้กับนักเรียนในระดับเดียวกันมาแล้ว

๒. เรื่องสั้นและบทความที่นำมาสร้างเป็นแบบทดสอบ โคลซัคค์เลือกแล้วว่าเป็น เรื่องที่นักเรียนไม่เคยเรียนมาก่อน

๓. แบบทดสอบโคลซัคค์ทั้ง ๒ ฉบับถือว่ามีลักษณะและคุณภาพเหมาะสมกับการวิจัย ครั้งนี้ เพราะสร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการและผลจากการวิจัยที่ผ่านมาแล้ว

๔. การให้คะแนนและการคุมสอบเชื่อถือได้ เพราะผู้ตรวจให้คะแนน และผู้คุมสอบเป็นบุคคลคนเดียวกันโดยตลอด

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

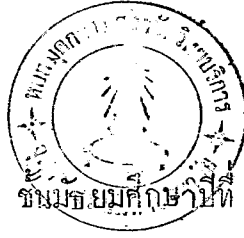
นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่ได้ทำแบบทดสอบพร้อมกันซึ่งอาจจะเป็นเหตุให้มีสภาพแวดล้อมบางอย่างเป็นผลต่อประสิทธิภาพในการทำแบบทดสอบได้ นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างยังไม่เคยชินกับแบบทดสอบชนิดนี้มาก่อน จึงอาจทำให้ความสามารถในการทำแบบทดสอบลดลงได้

คำจำกัดความที่ใช้อยู่ในการวิจัย

แบบทดสอบโคลซัคค์ หมายถึง ข้อความภาษาไทยที่คัดลอกมาจากเรื่องสั้น (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า แบบทดสอบฉบับที่ ๑) และคัดลอกมาจากบทความ (ต่อไปจะเรียกว่า แบบทดสอบฉบับที่ ๒) นำมาตัดคำทุก ๆ คำที่ ๕ โดยเว้นข้อความตอนต้นและตอนท้ายไว้ เป็นข้อความที่สมบูรณ์ไม่มีการตัดคำตอนละ ๑-๔ บรรทัด คำที่ถูกคัดลอกจากข้อความทั้งสิ้น มี ๕๐ คำ ซึ่งจะใช้สัญลักษณ์ประจำศที่มีความยาวเท่ากับแทนคำที่ถูกคัดลอกทั้ง ๕๐ คำนั้น

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง คะแนนวิชาภาษาไทย (ท.๓๐๕) ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๒๓ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๒๓ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หมายถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตร ๒๕๒๑

คำเดิม หมายถึง คำที่ถูกคัดออกจากข้อความที่นำมาสร้างแบบทดสอบโคลง

คำใกล้เคียง หมายถึง คำที่มีความหมายเข้ากับเนื้อเรื่องในแบบทดสอบโคลง และใช้ได้ถูกต้องตามหลักภาษาควย

คำในคานววจีวิภาค วจีวิภาค คำราไวยากรณอธิบายว่า "คือการจำแนกย่อยคำไว้เป็นชื่อคำราไวยากรณซึ่งว่าควยด้อยคำที่ใช้อยู่ในภาษาไทย"^๑ ส่วนคำราภาษาศาสตร์อธิบายว่า "เป็นการศึกษาหน่วยคำ ซึ่งรวมถึงการประกอบกันเป็นคำ การเติมวิภัติ ปัจจัย การประสมคำ"^๒ ในการวิจัยครั้งนี้จะหมายถึง คำ ทั้งคำมูล และคำประสมที่ปรากฏในเนื้อหาเพื่อแสดงความหมายตามหน้าที่ ได้แก่คำที่ทำหน้าที่เป็นประธาน กริยา กรรม และส่วนเติมเต็มในประโยค

คำในคานวากยสัมพันธ์ วากยสัมพันธ์ คำราไวยากรณอธิบายว่า "เป็นความเกี่ยวข้องของคำพูดต่าง ๆ ในภาษาไทยเรา เพราะข้อความที่เราใช้พูดจากันก็ดี หรือเขียนเป็นเรื่องราวก็ดี ย่อมต้องเอาคำต่าง ๆ มาเรียงติดต่อกันไปจนได้ความอย่างหนึ่ง ๆ และคำต่าง ๆ ที่เรานำมาเรียงเป็นข้อความนั้น ล้วนมีความสัมพันธ์ คือมีความเกี่ยวข้องกันทั้งสิ้น"^๓ ส่วนคำราภาษาศาสตร์อธิบายว่า

^๑ พระยาอุปทิศศิลปสาร, หลักภาษาไทย (พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔)

หน้า ๕๕

^๒ วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์, ภาษาและภาษาศาสตร์ (พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์, ๒๕๒๑) หน้า ๒๒๐

^๓ อุปทิศศิลปสาร, เรื่องเดิม, หน้า ๑๘๑

๑. หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคำที่มีต่อกันในกลุ่มคำ หรือประโยค

๒. กฎเกณฑ์แสดงความสัมพันธ์ของคำที่อยู่ในกลุ่มคำ หรือประโยคเดียวกัน

ในการวิจัยครั้งนี้จะหมายถึง คำ ทั้งคำมูลและคำประสม ที่ปรากฏในเนื้อหา เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำและประโยค ได้แก่คำขยาย คำเชื่อม และคำประกอบต่าง ๆ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

๑. เพื่อเป็นแนวทางให้ครูภาษาไทยนำวิธีการโคลงไปใช้ประเมินผลการเรียน
๒. เพื่อเผยแพร่การใช้แบบทดสอบโคลงในการเรียนการสอนภาษาไทย
๓. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง